

Kosmické události v září 2008

(Časové údaje jsou ve středoevropském letním čase SELČ)

Viditelnost planet:

Planety **Merkur**, **Mars** a **Saturn** jsou nepozorovatelné; **Venuše** se nachází večer nízko nad západním obzorem; **Jupiter** je viditelný v první polovině noci, později na večerní obloze; **Uran** je pozorovatelný celou noc, **Neptun** je viditelný většinu noci kromě jitra.

Úkazy a události:

1. 9. 24h Venuše v konjunkci s Měsícem (Venuše 6,2° severně)
1. 9. 24h planetka 1998 SD9 prolétá v těsné blízkosti Země (0,024 AU)
2. 9. 2h Merkur v konjunkci s Měsícem (Merkur 3,6° severně; seskupení Měsíce, Merkuru, Venuše a Marsu na denní obloze)
2. 9. 9h Mars v konjunkci s Měsícem (Mars 5,5° severně)
3. 9. 11h Mars v konjunkci se Spikou (Spika 3,50° severně)
4. 9. 4h Saturn v konjunkci se Sluncem
5. 9. sonda Rosetta prolétá okolo planety (2867) Steins
7. 9. 16h Měsíc v první čtvrti
7. 9. 18h planetka 2003 WT153 prolétá v těsné blízkosti Země (0,024 AU)
8. 9. 5h Jupiter v zastávce (začíná se pohybovat přímo)
9. 9. 8h Pluto v zastávce (začíná se pohybovat přímo)
9. 9. 23h Jupiter v konjunkci s Měsícem (Jupiter 3,6° severně)
10. 9. plánovaný start zásobovací lodi Progress M-65 k ISS
11. 9. 6h Merkur v největší východní elongaci (26°52' od Slunce)
12. 9. 24h Vesta v zastávce (začíná se pohybovat zpětně)
13. 9. 4h Uran v opozici se Sluncem
13. 9. 5h Neptun v konjunkci s Měsícem (Neptun 0,3° jižně)
15. 9. 11h Měsíc v úplňku
15. 9. 11h Uran v konjunkci s Měsícem (Uran 3,5° jižně)
15. 9. 19h kometa C/2006 OF2 (Broughton) v perihéliu (2,431 AU; 11,1 mag)
17. 9. 18h planetka 2001 SQ3 prolétá v těsné blízkosti Země (0,056 AU)
19. 9. 5h planetka 2003 SW130 prolétá v těsné blízkosti Země (0,022 AU)
20. 9. 23h Měsíc v konjunkci s Aldebaranem (Aldebaran 9,53° jižně)
22. 9. 7h Měsíc v poslední čtvrti
24. 9. 7h Merkur v zastávce (začíná se pohybovat zpětně)
27. 9. 22h Saturn v konjunkci s Měsícem (Saturn 5,5° severně)
29. 9. 5h kometa C/2008 A1 (McNaught) v perihéliu (1,073 AU; 7,6 mag), pozorovatelná třídrem od poloviny září
29. 9. 10h Měsíc v novu

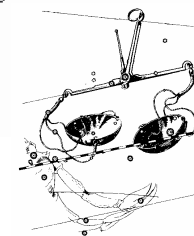
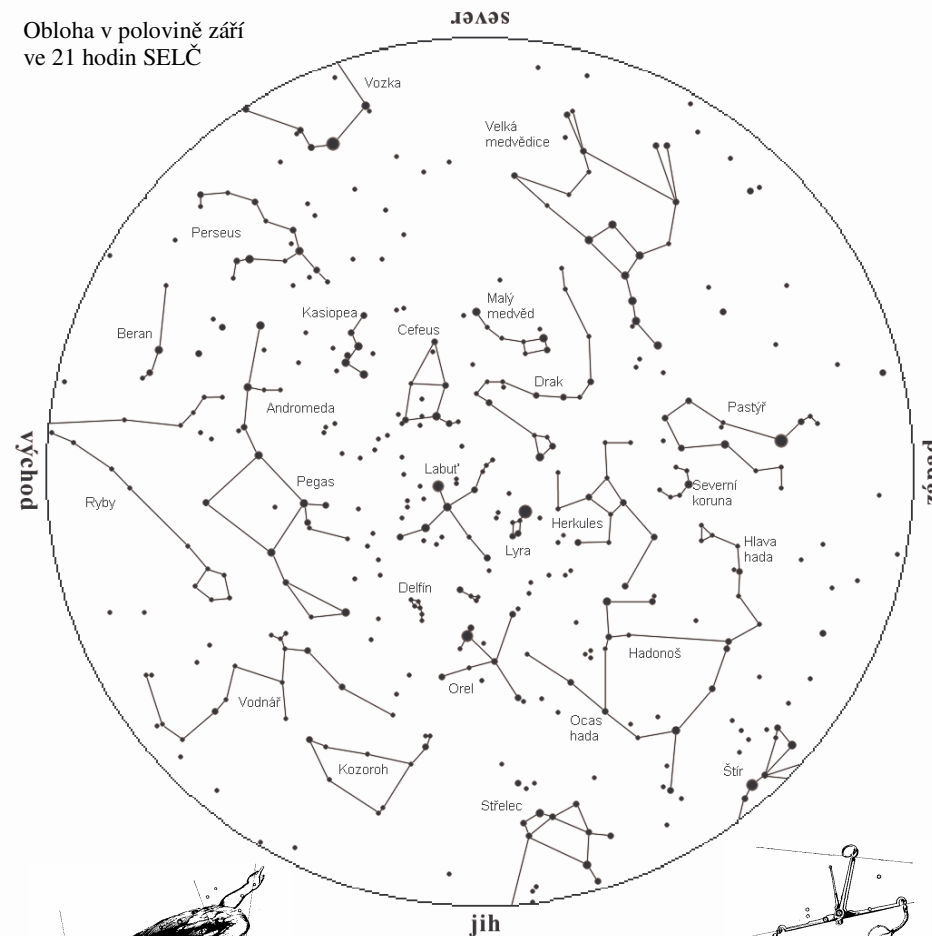
Zdroje: [1] Příhoda, P. aj. *Hvězdářská ročenka 2008*, HaP Praha, AsÚ AV ČR, Praha, 2007
[2] NASA, JPL *Space Calendar* [online]. [cit. 2008-08-25].
<<http://www2.jpl.nasa.gov/calendar/calendar.html>>.

MĚSÍČNÍK

HVĚZDÁRNA A PLANETÁRIUM

Hradec Králové

Obloha v polovině září
ve 21 hodin SELČ

září 2008

Měsíčník vydává jako informační leták Hvězdárna a planetárium v Hradci Králové
Adresa: Zámeček 456, 500 08 Hradec Králové, tel. 495 264 087, 495 270 959, fax 495 267 952
Internet: <http://www.astrohk.cz>, e-mail: astrohk@astrohk.cz

programy Hvězdárny a planetária v Hradci Králové

září 2008

POZOROVÁNÍ SLUNCE

soboty v 14:00

projekce Slunce dalekohledem, sluneční aktivita, sluneční skvrny, při nepříznivém počasí ze záznamu

PROGRAM PRO DĚTI

soboty v 15:00

podzimní hvězdná obloha s astronomickou pohádkou *Perseus* v planetáriu, starší dětské filmy, dalekohledy

VEČERNÍ PROGRAM

středy, pátky a soboty v 19:00

podzimní hvězdná obloha v planetáriu, výstava, film, aktuální informace, dalekohledy, při jasné obloze pozorování

VEČERNÍ POZOROVÁNÍ

středy, pátky a soboty ve 20:30

zajímavé objekty večerní oblohy **jen při jasné obloze!**

PŘEDNÁŠKY

Hvězdy v mytech, náboženstvích a v umění sobota 20. září v 18:00
čtvrtá část cyklu „Obraz kosmu v kultuře lidstva“
přednáší: RNDr. Jan Tomsa

Velká vymírání v dějinách planety sobota 27. září v 18:00
role srážky mimozemského tělesa s naší planetou
přednáší: Mgr. Vladimír Socha

MIMOŘÁDNÉ PROGRAMY

Hrajme si i hlavou – na Tylově nábřeží čtvrtek 11. září 9 – 18 h
fyzikální a astronomické experimenty, pozorování pátek 12. září 9 – 18 h
(ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové) sobota 13. září 9 – 12 h

Noc evropských vědců – na hvězdárně pátek 26. září ve 22:00
při jasné obloze pozorování podzimní noční oblohy

VÝSTAVA

pracovní dny 9 – 12 a 13 – 15 h

Rallye Paříž–Dakar – 30 let (papírové modely) a při programech:
autoři: P. Balda, M. Drábek, J. Vintř, R. Hruška středy a pátky v 19 h
L. Horňanský, P. Havránek, O. Bernreiter soboty v 15 a v 19 h

Změna programu vyhrazena.

Vstupné 15,- až 50,- Kč podle druhu programu a věku návštěvníka.

Hrajme si i hlavou

Koncem druhého týdne měsíce září ožije Tylovo nábřeží a náměstí Svobody v Hradci Králové neobvyklými „trhy“. Objeví se tam stánky přírodovědců z Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové a dalekohledy astronomů z Hvězdárny a planetária v Hradci Králové. Budou se tam prezentovat zajímavé a zábavné experimenty pro hravé a hlavně přemýšlivé mladé lidi ve věku asi tak od 10 do 100 let. Cílem je ukázat, že věda vůbec nemusí být nudná záležitost a že svět kolem nás funguje díky přírodním zákonům.

V astronomickém stánku budou dalekohledy pro pozorování Slunce. Dozvíte se vše, co víme o naší nejbližší hvězdě a pochopíte její zásadní důležitost pro existenci planet a života na Zemi. Bude-li opravdu příznivé počasí, pokusíme se pozorovat i planetu Venuši, která je za dobrých podmínek dalekohledem viditelná i ve dne.

Pro školy je připraven program „Malá planetární stezka“. Žáci si sami nakreslí či namalují planety ve správném měřítku a rozestaví se do správných vzdáleností. Na vlastní oči a nohy se tak přesvědčí, jak velké jsou rozdíly ve velikosti planet, že jsou planety dvou druhů a jak propastné vzdálenosti jsou mezi vzdálenými planetami Jupiterova typu. Pomocí dalekohledu se přesvědčí, co lze na planetách v jejich vzdálenostech rozlišit. Nezamělníme ani existenci měsíců planet a malých těles sluneční soustavy, jako jsou planetky a komety. Součástí programu bude i soutěž o ceny.

V případě opravdu nepříznivého počasí se část aktivit přesune pod střechu Univerzity Hradec Králové. Akce probíhá od čtvrtého rána do sobotního poledne.

čtvrtek	11. 9. 2008	od 9 do 18 hodin
pátek	12. 9. 2008	od 9 do 18 hodin
sobota	13. 9. 2008	od 9 do 12 hodin

Bližší informace o programu, registrační formulář pro školy a přírodovědné komiksy najdete na internetové adrese:

<http://pdf.uhk.cz/kfyi/hrajmesi>

Jan Veselý